

[DOR: 20.1001.1.24237558.1399.5.2.2.0](https://doi.org/10.24237/558.1399.5.2.2.0)

بررسی و تحلیل وضعیت امنیت ورزشگاه فوتبال آزادی بر اساس مدل عوامل مؤثر بر امنیت ورزشگاه‌های فوتبال ایران

رامین پورعلی^۱
عباس نظریان مادوانی^۲
امیرحسین منظمی^۳

چکیده

این تحقیق باهدف بررسی و تحلیل وضعیت امنیت ورزشگاه فوتبال آزادی بر اساس مدل عوامل مؤثر بر امنیت ورزشگاه‌های فوتبال ایران انجام شد. به این منظور با استفاده از تحقیق توصیفی - پیمایشی دیدگاه ۳۶۰ نفر تماشاگر و ۳۶ نفر مدیران و مسئولان ورزشگاه فوتبال آزادی به‌وسیله پرسشنامه فرجی (۱۳۹۳)، که در این پژوهش روایی آن توسط ۹ نفر از اساتید و کارشناسان و پایایی آن به‌وسیله آلفای کرونباخ (تماشاگران و مدیران $P=0.909$) تعیین شده بود، مورد ارزیابی قرار گرفت. برای تجزیه و تحلیل و توصیف داده‌ها از آمار توصیفی و برای آزمون فرضیات از آزمون تی تک نمونه‌ای استفاده شد که از نرم‌افزار اس پی اس ۲۳ استفاده شد و برای مدل معادلات ساختاری از نرم‌افزار لیزرل استفاده شد. نتایج به‌دست آمده نشان داد که عامل‌ها و مؤلفه‌های امنیت ورزشگاه فوتبال آزادی به‌استثنای عامل‌ها و مؤلفه‌های طراحی و ساخت و آموزش و تمرین کارکنان و پرسنل از دیدگاه کاربران (تماشاگران) از وضعیت مطلوبی برخوردار بودند چراکه میانگین به‌دست آمده از میانگین فرضی بالاتر بود. همچنین نتایج به‌دست آمده از مدل معادلات ساختاری نشان داد که از برازش مناسبی برخوردار بود.

کلیدواژه‌ها: امنیت، فوتبال، مدیریت ورزشی، ورزشگاه آزادی.

1. کارشناسی ارشد مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه تربیت دبیر شهیدرجایی، تهران، ایران
(نویسنده مسئول)
rpo1369@gmail.com

2. استادیار مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه تربیت دبیر شهیدرجایی، تهران، ایران

3. استادیار مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه تربیت دبیر شهیدرجایی، تهران، ایران

Study and analysis of the security status of Azadi football stadium according to effective factors model to football stadiums security

R. Pourali¹

A. Nazarian Madvani²

A.H. Monazzemi³

Abstract

The purpose of this study was to investigate and analyze the security status of Azadi football stadium based on the factors affecting the security of Iranian soccer stadiums. For this purpose, using a descriptive-survey study, the views of 384 spectators and 36 managers and officials of Azadi football stadium by Faraji questionnaire (1393), in which its validity was assessed by 9 professors and experts and its reliability by alpha Cronbach (spectators and managers $p=0.909$) was evaluated. Descriptive statistics and descriptive statistics were used for analyzing the data. One-sample t-test was used for analyzing the data. The SPSS-23 software was used and the LISREL software was used for structural equation modeling. The results showed that factors and safety components of Azadi football stadium had a favorable situation because the average obtained from the hypothetical average was higher. Also, the results obtained from the structural equation model showed that it was fitted appropriately.

Keywords: Security, Football, Sport Management, Azadi Stadium.

---

1. Master of Sports Management, Faculty of Physical Education and Sports Sciences, Tarbiat Dabir Shahid Rajaei University, Tehran, Iran (Corresponding Author). rpo1369@gmail.com

2. Assistant Professor of Sports Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, Tarbiat Dabir Shahid Rajaei University, Tehran, Iran.

3. Assistant Professor of Sports Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, Tarbiat Dabir Shahid Rajaei University, Tehran, Iran.

مقدمه

امنیت یکی از مهم‌ترین نیازهای انسانی است که در بسیاری از نظریه‌های روانشناسی، جامعه‌شناسی، علوم سیاسی و مدیریت به آن اشاره شده است (دلاور، ۱۳۸۷). امنیت دارای حوزه‌های مختلفی است یکی از حوزه‌های امنیت، مربوط به ورزش است که به معنای برگزاری رویدادها و مسابقات ورزشی به دور از هرگونه خطر، تهدید و دلهره است و مدیریت امنیت ورزشی، ماهیت و گستره امنیت ورزشی و مسائل تهدیدکننده رویدادهای ورزشی مثل تروریسم و مسائل ازدحام جمعیت را مورد مطالعه قرار می‌دهد (هال^۱ و همکاران، ۲۰۱۰). حفاظت از اماکن ورزشی باهدف کلی حفاظت از تماشاگران، بازیکنان و دیگر افراد حاضر و مسئول در ورزشگاه انجام می‌گیرد. به دلیل حجم انبوه جمعیت به‌عنوان تماشاگر و تنوعی از حضور عکاسان، خبرنگاران، مسئولان دولتی، مربیان، بازیکنان و دیگر افراد، ورزشگاه‌های فوتبال به‌عنوان یکی از مراکز و مکان‌های حساس محسوب می‌شود. با توجه به گسترش تروریسم در جهان و به‌ویژه در خاورمیانه ازجمله حملات تروریستی داعش و همچنین فعالیت برخی گروهک‌های تروریستی در ایران، همواره باید به مسئله تروریسم به‌طور جدی نگریست و با توجه به حضور بیشتر تماشاگران در ورزشگاه‌های فوتبال در جریان برگزاری مسابقات مربوط به تیم‌های طرفدار باید این ذهنیت وجود داشته باشد که این ورزشگاه‌ها می‌تواند جزء اهداف تروریست‌ها باشد لذا باید تدابیر لازم برای مدیریت امنیت از سوی مدیران اماکن و رویدادهای ورزشی اتخاذ گردد (همتی نژاد و همکاران، ۱۳۹۵). در بسیاری از کشورها میل به خشونت در بین

---

1. Hall

تماشاگران ورزشی بالاست و تهدیدات تروریستی نیز همواره وجود دارد. شناخت مبانی و مفاهیم این‌گونه تهدیدات، می‌تواند به سازمان دهندگان مسابقات فوتبال و نیز مدیران اماکن و مجموعه‌های ورزشی کمک نماید تا اقدامات امنیتی مناسبی را جهت پیشگیری از تهدیدات و فراهم آوردن محیطی امن برای افراد حاضر در مجموعه‌های ورزشی تدارک ببینند (فرجی، ۱۳۹۳). مطابق تحقیقی که یوسف^۱ و همکاران (۲۰۲۰) انجام دادند با وجود محرز بودن ضرورت اهمیت دادن به موضوع امنیت، اکثر اقدامات امنیتی برای اطمینان از ایمنی تماشاگران طبق توصیه‌های فیفا دنبال نمی‌شود.

در ایران نیز، مانند سایر کشورهای دنیا، در دو دهه اخیر کنش‌هایی از سوی حاضران در میدان‌های ورزشی، به‌ویژه تماشاگران مسابقات فوتبال سرزده است که می‌توان از آن‌ها تحت عنوان رفتارهای تخریبی و آشوبگرایی یا هولیگانی یاد کرد. این اقدامات از یکسو سطح امنیت اجتماعی را تقلیل می‌دهد و از سوی دیگر، پلیس و سازمان‌های دیگر را با چالش‌های امنیتی روبه‌رو می‌سازد (جان‌بزرگی، ۱۳۸۹). هرچند حوادث ناگوار در اماکن ورزشی سایر رشته‌ها هم اتفاق می‌افتد ولی به‌مراتب در رشته فوتبال بیشتر است و همچنین بهبود سیستم امنیتی ورزشگاه‌ها، برگزاری مسابقات و بازی‌ها با حداقل ریسک را در پی خواهد داشت. کاهش ریسک رویدادهای ورزشی افزایش حضور تماشاگران در ورزشگاه‌ها، شانس به دست آوردن میزبانی رویدادهای بین‌المللی و همچنین استقبال تیم‌های خارجی برای حضور در انواع تورنمنت‌های داخل کشور را موجب خواهد شد (همتی نژاد و همکاران، ۱۳۹۵). از آنجاکه ورزشگاه فوتبال آزادی به‌عنوان بزرگ‌ترین و

---

1. YUSUF

پرطرفیت‌ترین ورزشگاه ملی کشور، در طول ماه‌های متوالی محلی برای برگزاری رویدادهای ورزشی در سطح ملی و بین‌المللی بوده و تماشاگران فراوانی را برای تماشای مستقیم مسابقات فوتبال در خود جای می‌دهد، بررسی و وضعیت‌سنجی سطح امنیت در این ورزشگاه از اهمیت فراوانی برخوردار است. کاهش کیفی و کمی سطوح امنیتی در این ورزشگاه به‌ویژه در هنگام برگزاری مسابقات فوتبال، می‌تواند پیامدهای انسانی ناگواری را در پی داشته باشد. با توجه به اینکه قلمرو مطالعه هم‌متی‌نژاد و همکاران به استان گیلان محدود و بررسی به‌طور تئوریک انجام شده این سؤال در ذهن محقق پیش آمد که آیا این مدل در خصوص استادیوم فوتبال آزادی به دلیل موقعیت جغرافیایی و محوریت آن در برگزاری رویدادهای بین‌المللی فوتبال نیز صادق و صائب است یا خیر؟

روش پژوهش

تحقیق حاضر، از نوع تحقیقات کمی به شمار می‌رود و جهت گردآوری داده‌های مورد نیاز، پیمایش را به‌عنوان یکی از تکنیک‌های روش کمی بکار گرفته است؛ بنابراین این تحقیق از لحاظ کاربرد، کاربردی؛ به لحاظ هدف، توصیفی-تبیینی، از لحاظ جستجوی اطلاعات، کمی؛ از لحاظ حضور داده‌ها، عملی و از نظر منبع داده‌ها، اولیه محسوب می‌شود (پاتریک و همکاران، ۱۳۹۳). در سال آماری ۱۳۹۵ با استفاده از پرسشنامه فرجی نظر تماشاگران و مدیران مجموعه ورزشی آزادی تهران درباره مؤلفه‌های امنیتی این ورزشگاه مورد بررسی قرار گرفته است. جامعه آماری این تحقیق، دو گروه می‌باشند که گروه اول شامل تمامی مدیران، مسئولان و پرسنل و همچنین گروه دوم تماشاگران ورزشگاه فوتبال آزادی است. با توجه به اینکه تعداد مدیران و پرسنل محدود بودند از روش نمونه‌گیری

تمام شمار استفاده کردند که تعداد کل آن‌ها ۳۶ نفر بود به‌عنوان نمونه کامل در بخش اول انتخاب شدند. انتخاب حجم نمونه بر حسب هدف پژوهش، در بخش دوم جامعه آماری برای انتخاب حجم نمونه تماشاگران جهت آزمون، توان آزمون و سطح آلفا ۰/۰۵ انجام گرفت. برای تعیین حجم نمونه، به جای استفاده از فرمول‌های رایج نمونه‌گیری از نرم‌افزار **SPSS Sampel Power** استفاده شد. با توجه به اینکه توان آزمون یکی از مهم‌ترین معیارهای موردنیاز در تعیین حجم نمونه است، ابزار مذکور تعداد نمونه را برای توان آزمون ۸۰ درصد نمونه مکفی می‌دانست. به این ترتیب ۳۶۰ نفر انتخاب شدند.

به منظور گردآوری داده‌ها از پرسشنامه فرجی (۱۳۹۳) استفاده شد و پرسشنامه مذکور بر اساس چهار عامل زیرساخت‌ها، حفاظت فیزیکی، مدیریت و برنامه‌ریزی و پرسنل و کارکنان طراحی شده است. یک تحقیق یا آزمایش برای آنکه نقش مهمی را در توسعه‌ی دانش ایجاد کند، باید دارای دو نوع روایی (درونی و بیرونی) باشد. در این تحقیق، کوشیده‌ایم تا کنترل مناسب را بر روی متغیرها اعمال کنیم و تا آنجا که ممکن است از مواردی که سبب کاهش روایی درونی تحقیق می‌شوند، جلوگیری و ممانعت به عمل آوریم؛ به عبارت دیگر، در این تحقیق تلاش کرده‌ایم تا هرگونه ابهام در صحت و سقم یا ناتوانی در استنباط علی^۱ داده‌ها را مرتفع سازیم. روایی صورتی پژوهش حاضر نیز از طریق چند تن از اساتید و کارشناسان مدیریت ورزشی (۹ نفر)، مورد تأیید قرار گرفت و سپس پرسشنامه در بین جامعه آماری پخش شد. در این پژوهش برای سنجش پایایی از آزمون آلفای کرونباخ استفاده شد که آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه ۰/۹۰ به‌دست آمد که

نشان از پایایی عالی پرسشنامه است. در این پژوهش، یافته‌ها در دو بخش آمار توصیفی و استنباطی تجزیه و تحلیل شده است. در بخش آمار توصیفی از جدول‌های توزیع فراوانی، شاخص‌های گرایش مرکزی و پراکندگی و در بخش آمار استنباطی با تأیید این پیش‌فرض‌ها (توزیع طبیعی داده‌ها، با استفاده از آزمون‌های کشیدگی و چولگی)، برای تعیین وضعیت مطلوب از آزمون تی تک نمونه‌ای و مدل معادلات ساختاری برای برازش مدل و جهت تحلیل آزمون‌های آماری از نرم‌افزار **Spss** نسخه ۲۳ و **Lisrel** در سطح ۰/۰۵٪ اطمینان و با سطح خطای ۰/۰۵ استفاده شد.

یافته‌های پژوهش

در این بخش تلاش شده تا از اطلاعات به دست آمده تجزیه و تحلیل صحیح و دقیقی به عمل آید. برای بررسی تفاوت دیدگاه مدیران و کاربران بین وضعیت موجود و وضعیت مطلوب در ورزشگاه فوتبال آزادی در خصوص امنیت ورزشگاه فوتبال آزادی بر اساس عوامل زیر ساختاری (طراحی و ساخت و فناوری) از آزمون تی (t) تک‌نمونه‌ای استفاده شده است.

جدول ۱: برآورد آزمون تی (t) تک‌نمونه‌ای جهت بررسی میانگین وضعیت مطلوب در عامل‌های تشکیل‌دهنده طراحی و ساخت از دیدگاه مدیران و کاربران.

سوالات عامل طراحی و ساخت	دیدگاه	آمار توصیفی		آمار استنباطی	
		میانگین	انحراف معیار	درجه آزادی	میانگین فرضی: ۳
سؤال ۱	مدیران	۲/۳۴	۰/۶۱۴	۳۵	۱۲/۴۷
	کاربران	۲/۳۶	۰/۷۸۷	۳۵۹	۲۷/۲۲

سؤالات عامل طراحی و ساخت	دیدگاه	آمار توصیفی		آمار استنباطی	
		میانگین	انحراف معیار	درجه آزادی	میانگین فرضی: ۳
		Sig	t	آماره	
سؤال ۲	مدیران	۰/۷۶۰	۴/۲۲	۳۵	۹/۶۴
	کاربران	۰/۷۴۷	۳/۰۲	۳۵۹	۲۹/۸۹
سؤال ۳	مدیران	۱/۰۷	۳/۶۳	۳۵	۳/۵۷
	کاربران	۰/۹۵۸	۲/۸۰	۳۵۹	۱۶/۸۲
سؤال ۴	مدیران	۱/۰۳	۳/۷۲	۳۵	۴/۲۰
	کاربران	۰/۸۷۱	۳/۱۵	۳۵۹	۲۱/۳۴
سؤال ۵	مدیران	۰/۷۵۵	۳/۸۴	۳۵	۷/۹۳
	کاربران	۰/۷۴۵	۲/۳۲	۳۵۹	۳۰/۰۶
سؤال ۶	مدیران	۰/۸۴۰	۳/۹۱	۳۵	۶/۵۴
	کاربران	۰/۷۹۴	۳/۴۰	۳۵۹	۲۴/۴۶
سؤال ۷	مدیران	۰/۷۶۹	۴/۲۵	۳۵	۹/۷۴
	کاربران	۰/۷۶۴	۳/۷۰	۳۵۹	۳۱/۳۶
سؤال ۸	مدیران	۰/۵۶۶	۴/۲۷	۳۵	۱۳/۵۳
	کاربران	۰/۷۷۶	۲/۱۲	۳۵۹	۲۸/۱۵
سؤال ۹	مدیران	۰/۷۷۴	۴/۱۶	۳۵	۹/۰۳
	کاربران	۰/۸۲۵	۳/۴۲	۳۵۹	۲۰/۸۰
سؤال ۱۰	مدیران	۰/۵۳۴	۴/۳۳	۳۵	۱۴/۹۶
	کاربران	۰/۷۸۶	۳/۵۵	۳۵۹	۲۸/۱۴
سؤال ۱۱	مدیران	۰/۵۹۰	۴/۲۲	۳۵	۱۲/۴۱
	کاربران	۰/۷۸۱	۲/۶۵	۳۵۹	۲۹/۳۲

مقادیر جدول بالا نشان‌دهنده این است که میانگین عامل‌های تشکیل‌دهنده طراحی و

ساخت به طور معناداری ($Sig \leq 0/05$) بالاتر از میانگین فرضی یا مورد انتظار است. در نتیجه می توان گفت این فرض که میزان سطح بررسی میانگین وضعیت مطلوب در عامل های تشکیل دهنده طراحی و ساخت از دیدگاه مدیران مطلوب و از کاربران نامطلوب است، همچنین نتایج به دست آمده از میانگین های به دست آمده نشان داده است که بیشترین میانگین از دیدگاه کاربران مربوط به سؤال ۷ است و از دیدگاه مدیران مربوط به سؤال ۱۰ است. همچنین از دیدگاه کاربران سؤالات عامل های ۱، ۳، ۵ و ۸ از میانگین فرضی پایین تر بودند.

جدول ۲: برآورد آزمون تی (t) تک نمونه ای جهت بررسی میانگین وضعیت مطلوب در عامل های تشکیل دهنده فناوری از دیدگاه مدیران و کاربران.

سؤالات عامل فناوری	دیدگاه	آمار توصیفی			آمار استنباطی	
		میانگین	انحراف معیار	درجه آزادی	آماره t	میانگین فرضی: ۳
سؤال ۱	مدیران	۴/۰۵	۰/۸۶۰	۳۵	۷/۳۶	۰/۰۰۱
	کاربران	۴/۱۸	۰/۷۸۶	۳۵۹	۲۸/۵۵	۰/۰۰۱
سؤال ۲	مدیران	۴/۰۸	۰/۸۰۶	۳۵	۸/۰۶	۰/۰۰۱
	کاربران	۴/۱۶	۰/۸۰۱	۳۵۹	۲۷/۴۸	۰/۰۰۱
سؤال ۳	مدیران	۴/۲۶	۰/۷۶۹	۳۵	۹/۷۴	۰/۰۰۱
	کاربران	۴/۳۵	۰/۶۸۸	۳۵۹	۳۷/۲۷	۰/۰۰۱
سؤال ۴	مدیران	۴/۲۵	۰/۶۰۳	۳۵	۱۲/۴۲	۰/۰۰۱
	کاربران	۴/۱۰	۰/۷۹۲	۳۵۹	۲۶/۴۱	۰/۰۰۱
سؤال ۵	مدیران	۴/۱۹	۰/۷۰۹	۳۵	۱۰/۰۹	۰/۰۰۱
	کاربران	۴/۰۲	۰/۷۷۳	۳۵۹	۲۵/۱۴	۰/۰۰۱

مدیران	۴/۱۶	۰/۵۶۰	۳۵	۱۲/۴۸	۰/۰۰۱	سؤال ۶
کاربران	۴/۳۳	۰/۷۹۶	۳۵۹	۸/۲۲	۰/۰۰۱	
مدیران	۴/۱۳	۰/۸۳۳	۳۵	۱۰/۰۹	۰/۰۰۱	سؤال ۷
کاربران	۴/۰۹	۰/۷۹۶	۳۵۹	۲۵/۹۹	۰/۰۰۱	
مدیران	۴/۲۱	۰/۷۸۶	۳۵	۱۲/۴۸	۰/۰۰۱	سؤال ۸
کاربران	۴/۱۰	۰/۸۰۱	۳۵۹	۲۹/۲۲	۰/۰۰۱	

مقادیر جدول بالا نشان‌دهنده این است که میانگین عامل‌های تشکیل‌دهنده فناوری به‌طور معناداری ($Sig \leq 0/05$) بالاتر از میانگین فرضی یا مورد انتظار است. در نتیجه می‌توان گفت این فرض که میزان سطح بررسی میانگین وضعیت مطلوب در عامل‌های تشکیل‌دهنده فناوری از دیدگاه مدیران و کاربران مطلوب است، همچنین نتایج به‌دست آمده از میانگین‌های به‌دست آمده نشان داده است که بیشترین میانگین از دیدگاه کاربران مربوط به سؤال ۳ است و از دیدگاه مدیران مربوط به سؤال ۳ است.

برای بررسی تفاوت دیدگاه مدیران و کاربران بین وضعیت موجود و وضعیت مطلوب در ورزشگاه فوتبال آزادی در خصوص امنیت ورزشگاه فوتبال آزادی بر اساس عوامل حفاظت فیزیکی (کنترل ورودی‌ها، کنترل محیط داخلی، کنترل محیط خارجی و کنترل مواد سمی و شیمیایی ورزشگاه) دیدگاه مدیران و کاربران از آزمون تی (t) تک‌نمونه‌ای استفاده شد.

جدول ۳: برآورد آزمون تی (t) تک‌نمونه‌ای جهت بررسی میانگین وضعیت مطلوب در عامل‌های تشکیل‌دهنده کنترل محیط خارجی از دیدگاه مدیران و کاربران.

سؤالات عامل کنترل محیط خارجی	دیدگاه	آمار توصیفی	آمار استنباطی
			میانگین فرضی: ۳

Sig	t	آماره	درجه آزادی	انحراف معیار	میانگین	
۰/۰۰۱	۸/۲۰۰	۳۵	۰/۸۳	۴/۱۳	مدیران	سؤال ۱
۰/۰۰۱	۲۷/۲۲	۳۵۹	۰/۷۸۷	۴/۱۳	کاربران	
۰/۰۰۱	۱۲/۹۲	۳۵	۰/۶۴۴	۴/۳۸	مدیران	سؤال ۲
۰/۰۰۱	۲۹/۸۹	۳۵۹	۰/۷۴۷	۴/۱۷	کاربران	

مقادیر جدول بالا نشان‌دهنده این است که میانگین عامل‌های تشکیل‌دهنده کنترل محیط خارجی به‌طور معناداری ($Sig \leq 0/05$) بالاتر از میانگین فرضی یا مورد انتظار است. در نتیجه می‌توان گفت این فرض که میزان در ورزشگاه فوتبال آزادی در خصوص امنیت ورزشگاه فوتبال آزادی بر اساس عوامل حفاظت فیزیکی (کنترل محیط خارجی ورزشگاه) دیدگاه مدیران و کاربران مطلوب است، همچنین نتایج به‌دست آمده از میانگین‌های به‌دست آمده نشان داده است که بیشترین میانگین از دیدگاه کاربران مربوط به سؤال ۲ است و از دیدگاه مدیران مربوط به سؤال ۲ است.

جدول ۴: برآورد آزمون تی (t) تک‌نمونه‌ای جهت بررسی میانگین وضعیت مطلوب در عامل‌های تشکیل‌دهنده کنترل محیط داخلی از دیدگاه مدیران و کاربران

آمار استنباطی		آمار توصیفی			دیدگاه	سؤالات عامل کنترل محیط داخلی
Sig	t	درجه آزادی	انحراف معیار	میانگین		
۰/۰۰۱	۸/۹۱	۳۵	۰/۷۴۷	۴/۱۱	مدیران	سؤال ۱
۰/۰۰۱	۱۶/۲۸	۳۵۹	۰/۹۵۱	۳/۸۵	کاربران	

آمار استنباطی		آمار توصیفی			دیدگاه	سؤالات عامل کنترل محیط داخلی
Sig	t	درجه آزادی	انحراف معیار	میانگین		
۰/۰۰۱	۱۳/۵۳	۳۵	۰/۵۶۶	۴/۲۷	مدیران	سؤال ۲
۰/۰۰۱	۲۱/۳۴	۳۵۹	۰/۸۷۱	۳/۹۸	کاربران	
۰/۰۰۱	۹/۴۲	۳۵	۰/۶۵۴	۴/۰۲	مدیران	سؤال ۳
۰/۰۰۱	۳۰/۰۶	۳۵۹	۰/۷۴۵	۴/۱۸	کاربران	
۰/۰۰۱	۹/۵۳	۳۵	۰/۸۲۱	۴/۳۰	مدیران	سؤال ۴
۰/۰۰۱	۲۴/۴۶	۳۵۹	۰/۷۹۴	۴/۰۲	کاربران	
۰/۰۰۱	۱۰/۱۶	۳۵	۰/۷۲۱	۴/۲۲	مدیران	سؤال ۵
۰/۰۰۱	۳۱/۳۶	۳۵۹	۰/۷۶۴	۴/۲۶	کاربران	
۰/۰۰۱	۱۲/۶۴	۳۵	۰/۶۳۲	۴/۳۳	مدیران	سؤال ۶
۰/۰۰۱	۲۸/۱۵	۳۵۹	۰/۷۷۶	۴/۱۵	کاربران	
۰/۰۰۱	۱۲/۷۷	۳۵	۰/۶۳۹	۴/۳۶	مدیران	سؤال ۷
۰/۰۰۱	۲۰/۸۰	۳۵۹	۰/۸۲۵	۴/۹۰	کاربران	
۰/۰۰۱	۱۵/۳۳	۳۵	۰/۵۵۴	۴/۴۱	مدیران	سؤال ۸
۰/۰۰۱	۲۸/۱۴	۳۵۹	۰/۷۸۶	۴/۱۶	کاربران	

مقادیر جدول بالا نشان‌دهنده این است که میانگین عامل‌های تشکیل دهنده کنترل محیط داخلی به‌طور معناداری ($Sig \leq 0/05$) بالاتر از میانگین فرضی یا مورد انتظار است. در نتیجه می‌توان گفت این فرض که میزان در ورزشگاه فوتبال آزادی در خصوص امنیت ورزشگاه فوتبال آزادی بر اساس عوامل حفاظت فیزیکی (کنترل محیط داخلی ورزشگاه) دیدگاه مدیران و کاربران مطلوب است، همچنین نتایج به‌دست‌آمده از میانگین‌های

به دست آمده نشان داده است که بیشترین میانگین از دیدگاه کاربران مربوط به سؤال ۷ است و از دیدگاه مدیران مربوط به سؤال ۸ است.

جدول ۵: برآورد آزمون تی (t) تک نمونه‌ای جهت بررسی میانگین وضعیت مطلوب در عامل‌های تشکیل دهنده کنترل ورودی‌ها از دیدگاه مدیران و کاربران.

سؤالات عامل کنترل ورودی‌ها	دیدگاه	آمار توصیفی			آمار استنباطی	
		میانگین	انحراف معیار	درجه آزادی	میانگین فرضی: ۳	Sig t
سؤال ۱	مدیران	۳/۳۶	۰/۹۶۰	۳۵	۲/۲۵	۰/۰۰۱
	کاربران	۳/۲۶	۱/۰۲۶	۳۵۹	۴/۸۸	۰/۰۰۱
سؤال ۲	مدیران	۳/۴۴	۱/۰۸۰	۳۵	۲/۴۶	۰/۰۰۱
	کاربران	۳/۳۲	۰/۹۹۶	۳۵۹	۶/۱۳	۰/۰۰۱
سؤال ۳	مدیران	۳/۹۴	۰/۷۱۴	۳۵	۷/۹۲	۰/۰۰۱
	کاربران	۳/۸۸	۰/۷۹۲	۳۵۹	۲۱/۲۷	۰/۰۰۱
سؤال ۴	مدیران	۳/۱۳	۰/۵۴۲	۳۵	۱۲/۵۹	۰/۰۰۱
	کاربران	۳/۹۳	۰/۸۴۶	۳۵۹	۲۰/۹۷	۰/۰۰۱
سؤال ۵	مدیران	۳/۱۴	۰/۶۳۹	۳۵	۱۰/۶۸	۰/۰۰۱
	کاربران	۳/۹۴	۰/۸۳۷	۳۵۹	۲۱/۴۵	۰/۰۰۱
سؤال ۶	مدیران	۳/۳۷	۰/۴۸۷	۳۵	۱۶/۷۶	۰/۰۰۱
	کاربران	۳/۹۶	۰/۸۹۱	۳۵۹	۲۰/۴۵	۰/۰۰۱

مقادیر جدول بالا نشان‌دهنده این است که میانگین عامل‌های تشکیل دهنده کنترل ورودی‌ها به‌طور معناداری ($Sig \leq 0/05$) بالاتر از میانگین فرضی یا مورد انتظار است. در نتیجه می‌توان گفت این فرض که میزان در ورزشگاه فوتبال آزادی در خصوص امنیت

ورزشگاه فوتبال آزادی بر اساس عوامل حفاظت فیزیکی (کنترل ورودی‌ها) دیدگاه مدیران و کاربران مطلوب است، همچنین نتایج به دست آمده از میانگین‌های به دست آمده نشان داده است که بیشترین میانگین از دیدگاه کاربران مربوط به سؤال ۶ است و از دیدگاه مدیران مربوط به سؤال ۳ است.

نتایج مربوط به تفاوت دیدگاه مدیران و کاربران بین وضعیت موجود و وضعیت مطلوب در ورزشگاه فوتبال آزادی در خصوص امنیت ورزشگاه فوتبال آزادی بر اساس عوامل برنامه‌ریزی و مدیریت مسابقه (مدیریت ریسک و بحران، مدیریت ارتباطات، کیفیت خدمات روز مسابقه و اقدامات فرهنگی) در جدول ۶ آورده شده است.

جدول ۶: برآورد آزمون تی (t) تک‌نمونه‌ای جهت بررسی میانگین وضعیت مطلوب در عامل‌های تشکیل‌دهنده مدیریت ریسک و بحران از دیدگاه مدیران و کاربران.

سؤالات عامل مدیریت ریسک و بحران	دیدگاه	آمار توصیفی			آمار استنباطی
		میانگین	انحراف معیار	درجه آزادی	میانگین فرضی: ۳
		Sig	t	آماره	
سؤال ۱	مدیران	۰/۸۰	۰/۵۶۹	۳۵	۱/۰۴
	کاربران	۳/۵۲	۱/۱۱	۳۵۹	۸/۹۵
سؤال ۲	مدیران	۳/۸۳	۱/۰۰	۳۵	۵/۰۰
	کاربران	۴/۱۲	۰/۸۶۰	۳۵۹	۲۴/۸۵
سؤال ۳	مدیران	۳/۶۱	۱/۰۲	۳۵	۳/۵۸
	کاربران	۴/۱۱	۰/۹۱۱	۳۵۹	۲۳/۱۸
سؤال ۴	مدیران	۴/۰۰	۰/۷۵۵	۳۵	۷/۹۳
	کاربران	۴/۰۸	۰/۹۰۲	۳۵۹	۲۲/۷۰

آمار استنباطی		آمار توصیفی		دیدگاه	سؤالات عامل مدیریت ریسک و بحران
Sig	t	انحراف معیار	میانگین		
۰/۰۰۱	۶/۰۱	۳۵	۰/۸۸۷	۳/۸۸	مدیران
۰/۰۰۱	۱۵/۰۵	۳۵۹	۰/۹۹۷	۳/۷۹	کاربران
۰/۰۰۱	۴/۴۴	۳۵	۰/۹۷۴	۳/۷۲	مدیران
۰/۰۰۱	۱۵/۲۵	۳۵۹	۱/۰۰	۳/۸۰	کاربران

مقادیر جدول بالا نشان‌دهنده این است که میانگین عامل‌های تشکیل‌دهنده مدیریت ریسک و بحران به‌طور معناداری ($Sig \leq 0/05$) بالاتر از میانگین فرضی یا مورد انتظار است. در نتیجه می‌توان گفت این فرض که میزان در ورزشگاه فوتبال آزادی در خصوص امنیت ورزشگاه فوتبال آزادی بر اساس عوامل برنامه‌ریزی و مدیریت توسعه (عامل‌های تشکیل‌دهنده مدیریت ریسک و بحران) دیدگاه مدیران و کاربران مطلوب است، همچنین نتایج به‌دست‌آمده از میانگین‌های به‌دست‌آمده نشان داده است که بیشترین میانگین از دیدگاه کاربران مربوط به سؤال ۲ است و از دیدگاه مدیران مربوط به سؤال ۴ است.

جدول ۷: برآورد آزمون تی (t) تک‌نمونه‌ای جهت بررسی میانگین وضعیت مطلوب در عامل‌های تشکیل‌دهنده مدیریت ارتباطات و تعاملات از دیدگاه مدیران و کاربران

آمار استنباطی		آمار توصیفی		دیدگاه	سؤالات عامل مدیریت ارتباطات
Sig	t	انحراف معیار	میانگین		

و تعاملات	میانگین	انحراف معیار	درجه آزادی	آماره t	Sig
سؤال ۱	مدیران	۰/۹۶۷	۳۵	۳/۶۱	۰/۰۰۱
	کاربران	۱/۱۰	۳۵۹	۱۳/۸۹	۰/۰۰۱
سؤال ۲	مدیران	۱/۲۰	۳۵	۲/۴۱	۰/۰۰۱
	کاربران	۱/۱۶	۳۵۹	۹/۶۵	۰/۰۰۱
سؤال ۳	مدیران	۱/۰۴	۳۵	۸/۴۰	۰/۰۰۱
	کاربران	۱/۰۸	۳۵۹	۹/۲۶	۰/۰۰۱
سؤال ۴	مدیران	۰/۷۵۳	۳۵	۶/۶۵	۰/۰۰۱
	کاربران	۰/۷۸۷	۳۵۹	۲۸/۷۹	۰/۰۰۱
سؤال ۵	مدیران	۱/۰۲	۳۵	۳/۵۸	۰/۰۰۱
	کاربران	۰/۹۱۱	۳۵۹	۲۳/۱۸	۰/۰۰۱
سؤال ۶	مدیران	۰/۷۵۵	۳۵	۷/۹۳	۰/۰۰۱
	کاربران	۰/۹۰۲	۳۵۹	۲۲/۷۰	۰/۰۰۱

مقادیر جدول بالا نشان‌دهنده این است که میانگین عامل‌های تشکیل‌دهنده مدیریت ارتباطات و تعاملات به‌طور معناداری ($Sig \leq 0/05$) بالاتر از میانگین فرضی یا مورد انتظار است. در نتیجه می‌توان گفت این فرض که میزان در ورزشگاه فوتبال آزادی در خصوص امنیت ورزشگاه فوتبال آزادی بر اساس عوامل برنامه‌ریزی و مدیریت توسعه (عامل‌های تشکیل‌دهنده مدیریت ارتباطات و تعاملات) دیدگاه مدیران و کاربران مطلوب است، همچنین نتایج به‌دست‌آمده از میانگین‌های به‌دست‌آمده نشان داده است که بیشترین میانگین از دیدگاه کاربران مربوط به سؤال ۴ است و از دیدگاه مدیران مربوط به سؤال ۴ است.

نتایج مربوط به تفاوت دیدگاه مدیران و کاربران بین وضعیت موجود و وضعیت مطلوب در ورزشگاه فوتبال آزادی در خصوص امنیت ورزشگاه فوتبال آزادی بر اساس عوامل پرسنلی و کارکنان (صلاحیت و اعتبار پرسنل و نیز آموزش و تمرین) در جدول ۸ آورده شده است.

جدول ۸: برآورد آزمون تی (t) تک نمونه‌ای جهت بررسی میانگین وضعیت مطلوب در عامل‌های تشکیل دهنده صلاحیت و اعتبار پرسنل از دیدگاه مدیران و کاربران.

Sig	آمار استنباطی		آمار توصیفی		دیدگاه	سؤالات عامل صلاحیت و اعتبار پرسنل
	t	میانگین فرضی: ۳	میانگین	انحراف معیار		
۰/۰۰۱	۳۵	۱/۰۵	۳/۴۷	مدیران	سؤال ۱	
۰/۰۰۱	۹/۳۳	۳۵۹	۱/۰۴	کاربران		
۰/۰۰۱	۳۵	۰/۹۵۴	۴/۲۵	مدیران	سؤال ۲	
۰/۰۰۱	۲۳/۶۹	۳۵۹	۰/۸۰۸	کاربران		
۰/۰۰۱	۳۵	۱/۰۷	۳/۹۱	مدیران	سؤال ۳	
۰/۰۰۱	۱۶/۱۹	۳۵۹	۰/۹۸۲	کاربران		
۰/۰۰۱	۳۵	۱/۲۴	۳/۶۱	مدیران	سؤال ۴	
۰/۰۰۱	۱۶/۸۹	۳۵۹	۰/۹۴۰	کاربران		
۰/۰۰۱	۳۵	۱/۲۷	۳/۵۲	مدیران	سؤال ۵	
۰/۰۰۱	۱۱/۶۹	۳۵۹	۰/۹۶۰	کاربران		

مقادیر جدول بالا نشان‌دهنده این است که میانگین عامل‌های تشکیل دهنده صلاحیت و

اعتبار پرسنل به‌طور معناداری ($\text{Sig} \leq 0/05$) بالاتر از میانگین فرضی یا مورد انتظار است. در نتیجه می‌توان گفت این فرض که میزان در ورزشگاه فوتبال آزادی در خصوص امنیت ورزشگاه فوتبال آزادی بر اساس عوامل پرسنلی و کارکنان (صلاحیت و اعتبار پرسنل) دیدگاه مدیران و کاربران مطلوب است، همچنین نتایج به‌دست‌آمده از میانگین‌های به‌دست‌آمده نشان داده است که بیشترین میانگین از دیدگاه کاربران مربوط به سؤال ۲ است و از دیدگاه مدیران مربوط به سؤال ۲ است.

جدول ۹: برآورد آزمون تی (t) تک‌نمونه‌ای جهت بررسی میانگین وضعیت مطلوب در عامل‌های تشکیل‌دهنده آموزش و تمرین پرسنل از دیدگاه مدیران و کاربران.

سؤالات عامل آموزش و تمرین پرسنل	دیدگاه	آمار توصیفی			آمار استنباطی	
		میانگین	انحراف معیار	درجه آزادی	آماره t	میانگین فرضی: ۳
سؤال ۱	مدیران	۳/۷۷	۱/۳۳	۳۵	۳/۵۰	۰/۰۰۱
	کاربران	۳/۹۵	۰/۹۲۲	۳۵۹	۱۹/۶۶	۰/۰۰۱
سؤال ۲	مدیران	۳/۸۸	۱/۱۱	۳۵	۴/۷۸	۰/۰۰۱
	کاربران	۳/۸۳	۱/۱۸	۳۵۹	۱۳/۲۹	۰/۰۰۱
سؤال ۳	مدیران	۴/۸۰	۰/۷۶۹	۳۵	۳/۵۱	۰/۰۰۱
	کاربران	۳/۸۳	۱/۱۳	۳۵۹	۱۳/۹۶	۰/۰۰۱
سؤال ۴	مدیران	۱/۲۱	۳/۱۱	۳۵	۰/۵۴۹	۰/۰۰۱
	کاربران	۴/۰۸	۰/۸۸۵	۳۵۹	۲۴/۲۸	۰/۰۰۱
سؤال ۵	مدیران	۴/۱۵	۱/۳۸	۳۵	-۲/۱۶	۰/۵۸۶
	کاربران	۳/۴۷	۱/۰۹	۳۵۹	۸/۲۶	۰/۰۰۱

آمار استنباطی		آمار توصیفی		دیدگاه	سؤالات عامل آموزش و تمرین پرسنل
Sig	t	انحراف معیار	میانگین		
۰/۰۳۷	-۴/۶۷	۳۵	۱/۱۴	۴/۶۸	مدیران
سؤال ۶					
۰/۰۰۱	-۸/۹۵	۳۵۹	۱/۱۸	۲/۴۴	کاربران
۰/۰۰۱	۶/۸۵	۳۵	۰/۸۲۶	۳/۹۴	مدیران
۰/۰۰۱	-۷/۹۸	۳۵۹	۱/۸۲	۲/۲۳	کاربران
سؤال ۷					
۰/۰۰۱	-۵/۵۴	۳۵	۱/۱۳	۳/۷۰	مدیران
۰/۰۰۱	۹/۹۱	۳۵۹	۱/۰۳	۳/۵۴	کاربران
سؤال ۸					
۰/۰۰۱	۶/۸۵	۳۵	۱/۲۳	۳/۷۲	مدیران
۰/۰۰۱	-۱۴/۸۳	۳۵۹	۱/۰۶	۲/۱۶	کاربران
سؤال ۹					
۰/۰۰۱	۰/۳۲۹	۳۵	۱/۰۱	۳/۰۵	مدیران
۰/۰۳۳	-۲/۱۳	۳۵۹	۱/۱۰	۲/۸۷	کاربران
سؤال ۱۰					
۰/۰۰۱	۰/۲۷۴	۳۵	۰/۹۴۴	۳/۹۴	مدیران
۰/۰۰۴	۲/۸۸	۳۵۹	۱/۱۸	۳/۱۸	کاربران
سؤال ۱۱					
۰/۰۰۱	-۳/۴۸	۳۵	۱/۰۹	۳/۳۲	مدیران
۰/۷۸۶	-۸/۰۳	۳۵۹	۱/۱۴	۲/۵۱	کاربران
سؤال ۱۲					

مقادیر جدول بالا نشان دهنده این است که میانگین عامل های تشکیل دهنده آموزش و تمرین به طور معناداری ($Sig \leq 0/05$) بالاتر از میانگین فرضی یا مورد انتظار است. در نتیجه می توان گفت این فرض که میزان در ورزشگاه فوتبال آزادی در خصوص امنیت ورزشگاه فوتبال آزادی بر اساس عوامل پرسنلی و کارکنان (آموزش و تمرین) دیدگاه مدیران و کاربران مطلوب است، همچنین نتایج به دست آمده از میانگین های به دست آمده نشان داده

است که بیشترین میانگین از دیدگاه کاربران مربوط به سؤال ۴ است و از دیدگاه مدیران مربوط به سؤال ۳ است. همچنین از دیدگاه مدیران سؤالات عامل‌های ۵، ۶، ۸، ۱۲ و همچنین از دیدگاه کاربران (تماشاگران) عامل‌های ۶، ۷، ۹، ۱۰ و ۱۲ از میانگین فرضی پایین‌تر بودند.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج نشان داد که بین وضعیت موجود و وضعیت مطلوب در ورزشگاه فوتبال آزادی در خصوص امنیت ورزشگاه فوتبال آزادی بر اساس عوامل زیر ساختاری (طراحی و ساخت و فناوری) دیدگاه مدیران و کاربران تفاوت معنی‌داری وجود دارد. بدین معنی که میانگین کاربران پایین‌تر از میانگین فرضی بود و مدیران نسبت به کاربران (تماشاگران) نظر بهتری در رابطه با طراحی و ساخت ورزشگاه آزادی داشتند. زیر ساختار، تسهیلات و ساختارهای فیزیکی اولیه جهت انجام عملیات و فرایندهای اجتماعی است و در این پژوهش نیز به ساختارهای فیزیکی موردنیاز برای برگزاری مسابقات فوتبال اطلاق می‌شود. برخی محققان وضعیت ساختاری ورزشگاه‌های فوتبال ایران را نامناسب ارزیابی کرده و توصیه کرده‌اند قبل از وقوع حوادث ناگوار، این ورزشگاه‌ها بازسازی شود و ساختارهای امنیتی آن‌ها بهبود یابد. در همین زمینه، تیلور^۱ (۱۹۹۱) در بررسی علل بروز حادثه ورزشگاه هیلزبر و وضعیت ضعیف ورزشگاه فوتبال را مهم‌ترین عامل به وجود آمدن آن فاجعه دانست. مهم‌ترین علت حادثه ورزشگاه هیلزبر که به مرگ ۳۹ تماشاگر منجر شد، مشکلات مربوط به چینش صندلی‌های ورزشگاه گزارش شده است که مرتبط با ساختار

1. Taylor

ورزشگاه است. پس از این دو حادثه، صندلی دار کردن اجباری همه ورزشگاه‌ها، جدا کردن تماشاگران از یکدیگر از طریق فواصل امنیتی بین بلوک‌های تماشاگران و نیز جدا کردن جایگاه هواداران دو تیم از یکدیگر از جمله اقدامات پیشگیرانه امنیتی دولت انگلستان جهت پیش‌گیری از وقوع مجدد حوادث ناگوار شد. همان‌گونه که محققان و متخصصان ورزشی بیان می‌کنند، وجود زیرساخت‌های مناسب در بخش ورزش هم در هنگام برگزاری مسابقات برای بالا بردن کیفیت مسابقه و هم برای حفظ و کنترل امنیت در اماکن ورزشی در مسابقات بسیار حائز اهمیت است. در حال حاضر ورزش و تفریحات سالم در کشورهای توسعه‌یافته به‌عنوان یک صنعت مهم و عاملی اثرگذار در رشد اقتصاد ملی، مورد توجه است و یکی از مهم‌ترین منابع درآمد در قرن حاضر به‌شمار می‌رود. صنعت ورزشی به‌سرعت جهانی شده، قلمرو آن همه‌جا را تسخیر کرده و در سراسر دنیا ریشه دوانیده است تا میلیاردها انسان از آن بهره‌مند شوند.

دیگر نتایج به‌دست‌آمده نشان داد بین وضعیت موجود و وضعیت مطلوب در ورزشگاه فوتبال آزادی در خصوص امنیت ورزشگاه فوتبال آزادی بر اساس عوامل حفاظت فیزیکی (کنترل ورودی‌ها، کنترل محیط داخلی، کنترل محیط خارجی و کنترل مواد سمی و شیمیایی ورزشگاه) دیدگاه مدیران و کاربران تفاوت معنی‌داری وجود دارد. امروزه طراحی استادیوم و مکان ورزشی خود به‌عنوان رشته‌ای جداگانه در دانشگاه‌ها تدریس می‌شود و این نشان از اهمیت این موضوع بر جذب مخاطبان بیش‌تر و از طرفی یاری رساندن این طراحی به مسئولان برای کنترل بهتر و نظارت بیش‌تر در مواقع بحرانی می‌تواند داشته باشد؛ به‌طور مثال طراحی استادیوم‌ها می‌تواند مواردی مانند راه‌های خروج

اضطراری، مکان‌های ویژه برای استقرار تیم‌های پزشکی، آمبولانس‌ها، نیروهای انتظامی و غیره را در بر داشته باشد که خود به‌نوعی در تأمین امنیت برای ورزشگاه‌ها در حین برگزاری بازی‌ها بسیار حائز اهمیت است؛ دلیلی که می‌توان برای تفاوت به وجود آمده در بین دیدگاه‌ها بیان داشت؛ محافظه‌کاری مدیران و مسئولان استادیوم آزادی در بیان واقعیات موجود و یا آگاهی نداشتن از استانداردهای روز دنیا؛ و یا مناسب دانستن همین امکانات ضعیف را برای وضعیت موجود در کشور و در مقایسه با سایر استادیوم‌های موجود در کشور که به‌مراتب وضعیت وخیم‌تری دارند، بیان کرد. اما ذکر این نکته خالی از لطف نیست که امروزه فناوری به کار گرفته شده در استادیوم‌ها در تأمین امنیت بسیار مهم می‌باشند.

همچنین نتایج تحقیق بیان‌گر این است که بین وضعیت موجود و وضعیت مطلوب در ورزشگاه فوتبال آزادی در خصوص امنیت ورزشگاه فوتبال آزادی بر اساس عوامل برنامه‌ریزی و مدیریت مسابقه (مدیریت ریسک و بحران، مدیریت ارتباطات، کیفیت خدمات روز مسابقه و اقدامات فرهنگی) دیدگاه مدیران و کاربران تفاوت معنی‌داری وجود دارد. به عقیده رحیمی و همکاران (۱۳۸۱) قصور در عوامل مدیریتی رویداد ورزشی می‌تواند منجر به بی‌نظمی تماشاگران و ایجاد ناامنی در ورزشگاه شود. این محققان همچنین گزارش کردند که عوامل مدیریتی و نحوه برگزاری مسابقات فوتبال ایران وضعیت مطلوبی ندارد و برگزاری دوره‌های توجیهی و آموزشی برای برگزارکنندگان مسابقات فوتبال را توصیه کردند. آموزش برگزارکنندگان مسابقات فوتبال در زمینه مدیریت ریسک (نادریان و همکاران، ۱۳۹۲)، تدوین برنامه تخلیه سریع ورزشگاه (نادریان

و همکاران، ۱۳۹۲؛ پنترا و همکاران، ۲۰۰۳؛ هال، ۲۰۰۶) و نیز آموزش مدیریت بحران (نادریان و همکاران، ۱۳۹۲؛ شاه‌منصوری و مظفری، ۱۳۸۵) به‌عنوان شاخص‌های اصلی مدیریت خطر در ورزشگاه‌های فوتبال گزارش شده است. تیلور و توهی (۲۰۱۱)، معتقدند که بعد از حوادث سپتامبر ۲۰۰۱، نگرانی‌های عمده‌ای که در مورد ایمنی و امنیت عمومی وجود داشت؛ مدیریت رویدادهای ورزشی بزرگ را دچار تغییر کرده و وضعیت امنیت این رویدادها را به ناچار نیازمند بهبود ساخت.

در پایان نیز نتایج نشان دهنده این مطلب بود که بین وضعیت موجود و وضعیت مطلوب در ورزشگاه فوتبال آزادی در خصوص امنیت ورزشگاه فوتبال آزادی بر اساس عوامل پرسنلی و کارکنان (صلاحیت و اعتبار پرسنل و نیز آموزش و تمرین) دیدگاه مدیران و کاربران تفاوت معنی‌داری وجود دارد این بدین معنی است که مدیران کارکنان خود را دارای صلاحیت بالاتر نسبت به دیدگاه تماشاگران می‌دانند و آن‌ها را در به ثمر رساندن وظایف و مسئولیت‌های خود کارا می‌دانند. این قضیه را می‌توان در ناتوانی پرسنل در مدیریت اغتشاشات در مواقع ضروری، برخورد ناصحیح و نامناسب با تماشاگران و موارد دیگر توجیه کرد که با مجموعه این عوامل دیدگاه تماشاگران نسبت به صلاحیت پرسنل پایین آمده است. نقش آموزش و تمرین را نباید فراموش کرد که می‌تواند در جهت هماهنگی بسیار مؤثر باشد. امروزه کارکنان و نیروهای انسانی به‌عنوان جزئی ارزشمند در سازمان‌های ورزشی و دولتی به حساب می‌آیند که می‌توانند بر روی کارایی و اثربخشی مجموعه تأثیرگذار باشند. در استادیوم‌ها و ورزشگاه‌ها نیز همین نیروهای انسانی هستند که نقش عمده تأمین امنیت را بر عهده دارند و داشتن تخصص و صلاحیت در این زمینه و

سپری کردن دوره‌های آموزشی خاص و مخصوص به عمل آن‌ها می‌توانند بر کارایی آن‌ها بیفزاید. در این پژوهش نتایج نشان داد که در مؤلفه صلاحیت و اعتبار پرسنل مجموعه ورزشی آزادی از دیدگاه تماشاگران و مدیران تفاوت وجود دارد. آموزش پرسنل برگزاری و نیز نیروهای امنیتی ورزشگاه در مورد نحوه رفتار با تماشاگران، شیوه‌های بازرسی بدنی و کنترل اعتبارنامه افراد، تکنیک‌های مدیریت جمعیت، برنامه‌های مدیریت ریسک و روش‌های مقابله با بحران و درنهایت آموزش در مورد نحوه برخورد با تهدیدات بمب‌گذاری و انواع سلاح‌های کشتارجمعی (هال، ۲۰۱۰)، متغیرهایی هستند که توجه به آن‌ها می‌تواند ارتقای امنیت ورزشگاه‌های فوتبال را در پی داشته باشد. نکته دیگری که باید بدان توجه کرد بررسی پیشینه و صدور اعتبارنامه کارکنان و پرسنلی است که با پژوهش‌های هال (۲۰۱۰)، سی‌اسلاک^۱ (۲۰۱۰) و پانترا و همکاران (۲۰۰۳) هم‌خوانی دارد. به عقیده هال (۲۰۱۰)، بررسی پیشینه و صدور اعتبارنامه برای کارکنانی که مسئول تأمین امنیت ورزشگاه در روز مسابقه‌اند، از دسترسی افراد ناشناخته به ورزشگاه پیشگیری کرد.

منابع

- Cieslak, T. J., Hall, A. S., & Giardino, L. (2010), Spectators' Perceptions of Perceived Risk and Awareness of Event Safety and Venue Security: A QuasiExperimental Study. *Sport, Entertainment & Venues Tomorrow (SEVT) Conference*, Columbia, SC.
- Dastgerdi, Mehdi, Dabiri, Alireza, Shariati Feyzabadi, Mehdi. (2020), Structural modeling of anomaly concepts in Iranian stadiums. *Karafen Scientific-Research Quarterly*, 16 (46), 189-206 [Persian].
- Delaware, Ali; Ahmadvand, Ali Mohammad; Rezaei, Ali Mohammad. (2009), Psychometric Characteristics of Tehran Security Feeling Scale (TFSS), *Daneshvar Behavior Bi-Quarterly*, Volume 15, Issue 28, pp. 62-49 [Persian].
- Faraji, Rasoul (2015), *Designing a model for improving the security of Iranian football stadiums*, Faculty of Physical Education and Sports Sciences, University of Guilan [Persian].
- Hall, A. S. (2006), *Standards for effective security management of university sport venues*, Doctoral dissertation, retrieved from ProQuest Digital dissertations database, UMI number, 3257011.
- Hall, S. A. (2010), An Examination of British Sport Security Strategies, Legislation, and Risk Management Practices, *The Sport Journal*, 13(2): 3-19.
- Hemmatinejad, Mehr Ali et al. (2017), Prioritization of Factors Affecting the Security of Iranian Football Stadiums Using Hierarchical Analysis Method, *Sports Management*, Volume 8, Number 1, pp. 69-85 [Persian].
- Janbozorgi, Abraham; Eliassy, Mohammad Hussein; Hosseini, Shahamat. (2011), The Preventive Role of Law Enforcement Management in Preventing the Destructive Behaviors of Football Spectators, *Quarterly Journal of Law Enforcement Studies*, Fifth Year, Vol. 2, pp. 251-271 [Persian].
- Naderian Jahromi, Massoud; Hossein Poursoltani; Elham Rouhani. (2014), Identifying indicators and safety standards of gyms and sports venues, *Sports Management*, Volume 5, Issue 3, pp. 36-21 [Persian].
- Pantera, J. M., Accorsi, R., Winter, C., Gobbille, R., Griveas, S., Queen, D., Insalaco, J., & Domanoski, B. (2003), Best Practices for game day security at athletic and sport, *The Sport Journal*, 6(4).
- Patrick.D. Andrew, Paul.M. Pederson, Chad D. McAvoy. (2015), *Design and Research Methods in Sports Management*, Translator; Dr. Hashem Koozechian et al., Second Edition, Hatami Publications, pp. 30-34.
- Rahimi, Qasim, Ali Mohammad Amirtash and Mohammad Khabiri. (2003), A study of safety management in the country's football stadiums from the

- perspective of spectators, players and executives. *Research in Sports Science*, 4: 52-32 [Persian].
- Shah Mansouri, Ezatullah and Seyed Amirahmad Mozaffari. (2007), Causes of sports crises and how to prevent them in the fields of software, hardware, hardware and media, *Research in Behavioral Sciences*, 12: 106-87 [Persian].
  - Taylor, I. (1991), *English Football in the 1990s: Taking Hillsborough Seriously*. In J. Williams And S. Wagg (Eds.), British football and social change. London: Leicester University Press. pp: 3-25.
  - Taylor, T., And K. Toohey. (2011), Impacts of Terrorism-Related Safety and Security Measures at a Major Sport Event. *Event management*, 9: 199-209.
  - Yusuf, Abdulsamad Olajide; AKINWUSI, Adetoun T. (2020), MORAKINYO, E. O. EXAMINING THE LEVEL OF STADIUM SECURITY AND SAFETY DURING NIGERIA PROFESSIONAL FOOTBALL LEAGUE MATCHES. *European Journal of Physical Education and Sport Science*, [S.l.], jan. ISSN 25011235. Available at: <<https://www.oapub.org/edu/index.php/ejep/article/view/2819>>. Date accessed: 08 feb. 2021.